

Russland kan bli en trussel. I foredraget sitt sa etterretningssjef Morten Haga Lunde at Russland utgjør ikke en risiko i dag, men kan komme til å gjøre det i årene som kommer. Blant tilhørerne ser vi sjefen for Luftkrigsskolen oberst Morten Henriksen (nærmest på første rad) og tidligere sjef for PST i Sør-Trøndelag, Terje Lunde. Foto: VEGARD EGGEN

Spenningsnivået øker mellom Russland og Vesten, sier den norske etterretningssjefen. Men han slår fast at Russland i dag ikke utgjør noen trussel mot Norge.

Russland kan bli en trussel mot Norge

»Trondheim Trusselnivå

- Russland utgjør ikke en risiko i dag, men kan komme til å gjøre det i årene som kommer. Vi ser et kraftig forverret forhold til Vesten de siste årene.

Det sa sjefen for den norske etterretningstjenesten, generaløyntnant Morten Haga Lunde, da han besøkte Trondheim Militære Samfund tirsdag kveld. «Hvor går Russland?» var tema for foredraget til etterretningstjenesten, og han slo fast at Russland er en krevende nabo for Norge.

- Uro kan skulpe over på oss

- Dersom noe skjer andre steder i verden, kan det skulpe over til vår del av verden og rokke den stabiliteten vi har i dag. Dersom Russland blir blandet inn i konflikter som utvikler seg og tar fyr, kan det bli en trussel for oss, sier den norske etterretningssjefen.

Russland er i dag blandet inn i krigføring både i Syria og Ukrai-

na. Etterretningssjef Lunde mener det er et helt annet og langt mer anspent forhold mellom Vesten og Russland i dag enn for få år siden.

- Retorikk skaper uro, sier han.

Militær stormakt

Han mener at Russlands innblanding i Syria, har implikasjoner langt utover Midtøsten og slår fast at Russland er en militær stormakt. Han mener også at vi i Ukraina og Syria ser en økt vilje hos Russland til å bruke militær makt.

- Nordflåten er, og vil forbli, Russlands viktigste flåte. Vi ser en økt russisk aktivitet i våre nærområder.

Morten Haga Lunde,
etterretningssjef

Norge ligger utsatt til for trusler fra Russland fordi Nordflåten i Arktis på grunn av atomubåtflåten.

- Beskyttelse av atomubåtflåten er helt avgjørende for Russlands eksistens, sier Morten Haga Lunde.

- Det er gjennom den flåten at Russland har gjengjeldelseskapasitet. Gjennom hele den kalde krigen hadde Sovjetunionen atomvåpen i Arktis. Bare slik består moder Russland. I foredraget sitt viste den norske etterretningssjefen til nybygg og modernisering av Nordflåten i Arktis.

- Nordflåten er, og vil forbli, Russlands viktigste flåte. Vi ser en økt russisk aktivitet i våre nærområder. Det er også økt testaktiviteter for fartøy som skal andre steder i verden.

Den norske etterretningssjefen er ikke i tvil om at trusselbildet fra Russland har økt, det han kaller for signifikant.

Økt militær evne

Etterretningssjef Morten Haga Lunde mener russisk utenriks-

politikk er preget av uforutsigbarhet, men også av evne til å ta raske beslutninger og til strategisk tenkning. Han slo også fast at Russland har en økt evne til å planlegge, lede og gjennomføre militære operasjoner.

I foredraget sitt gikk han gjennom både den utenrikspolitiske og innenrikspolitiske situasjonen for Russland. Han snakket om mer makt på færre hender, tett rundt Putin. Etterretningssjef Lunde kaller dem for haukene rundt den russiske presidenten. Morten Haga Lunde slår også fast at det er færre i den innerste kretsen rundt Putin, den er mer homogen og autoritær, og de er motstandere av Vesten og villige til å bruke makt, slo han fast i foredraget.

- Vi ser en maktsentralisering i Russland. Makten ligger hos en håndfull gruppe mennesker.

Men Lunde mener at Putin har en sterk posisjon blant russerne, og at han har eliminert all politisk opposisjon selv om landet er preget av dårlig økonomi på grunn av den lave oljeprisen. Han antydte likevel at uforutsigbarhet og usikkerhet også preger innenrikspolitikken til Russland.

- Flere russere lever i fattigdom, og dette kommer til å fortsette. Andelen arbeidsføre minner, og det kan også redusere økonomisk vekst.

Morten Haga Lunde slo også fast at Russland har en begrenset ytringsfrihet. Regimet tar kontroll over mediene og bruker virkemidler for å overvåke, kontrollere og undertrykke intern opposisjon.

Aksjonerer mot amerikanske soldater på Værnes

Planene om amerikanske soldater på Værnes har fått folk til å reagere. I Trondheim samles folk for å aksjonere mot planene.

«Ingen amerikanske soldater på Værnes»- står det på en løpeseddel som blir delt ut i Trondheim. De som står bak, kaller seg et lokalt initiativ mot planene om amerikanske styrker på Værnes.

- Vi ønsker ikke at Norge skal bidra til opprustning og økt spenningsnivå i verden, sier Geir Skavern som er en av initiativtakerne. Han er også aktiv i Fagforbundet og Norges Kommunistiske Parti.

Folk fra ulike lag og organisasjoner

- Vi er en gjeng forskjellige folk som møttes på et møte i Norges fredsråd 24. oktober, den dagen regjeringen tok beslutningen om å tillate amerikanske soldater fra US Marines på Værnes, sier Skavern. Omtrent 30 mennesker fra ymse lag og foreninger har senere møttes for å få til en kampanje og demonstrasjon i Trondheim 26. november.

- Det er uavhengige folk, folk fra fagforeninger, politiske parti, ymse organisasjoner, Norges fredsråd og Nei til Atomvåpen som nå samler seg, sier Skavern.

Det er nesten som et ekko fra 70-tallet. Sist lørdag delte de ut løpesedler flere steder i Trondheim for å få folk med på demonstrasjon mot stasjonering av US Marines i Trøndelag.

- Bryter med norsk basepolitikk

- Utplassering av amerikanske soldater fra US Marines bryter med Norges basepolitikk gjennom hele etterkrigstiden. Det har vært en god politikk at Norge har hatt som prinsipp at utenlandske soldater ikke skal utstasjoneres på norsk jord, sier Geir Skavern.

På løpeseddelen de deler ut, står det at dette viser en ny og mer aggressiv retning i norsk forsvarspolitik. De mener også at beslutningen er tatt bak lukkede dører uten mulighet til offentlig debatt. Gruppen mener dette vedtaket føyer seg inn i en generell utvikling der både Nato og Russland viser en langt mer militaristisk holdning enn tidligere.

Geir Skavern understreker at dette ikke er en aksjonsgruppe for å få Norge ut av Nato.

- Dette er en ensaks-aksjon. Vi ønsker å hindre at det blir plassert soldater fra US Marines på Værnes fordi vi mener de er en angrepsstyrke som ikke bidrar til forsvar av Norge.

AAGOT OPHEIM 995 42 014
aagot.opheim@adresseavisen.no

AAGOT OPHEIM 995 42 014
aagot.opheim@adresseavisen.no